

คู่มือโครงการปีงบประมาณ 2557

โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านสู่ความเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

1.ความสอดคล้อง

ยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy)

การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อหลุดพ้นจากประเทศรายได้ปานกลาง (Growth & Competitiveness)

แนวทาง : การพัฒนาและปรับปรุงจุดอ่อนเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (National Competitiveness) ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียน นโยบายและแนวทางการปฏิบัติกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ข้อ 3 นโยบายเฉพาะ

3.1 เกษตรกรไทยเป็น Smart Farmer โดยมี Smart Officer เป็นเพื่อนคู่คิด

นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ข้อ 2 นโยบายการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภาคเกษตร มีกรอบนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงาน

2.1 การพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยการคัดเลือกพัฒนาอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) ให้มีองค์ความรู้ เพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตามแผนยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ฟื้นฟูความเชื่อมั่นด้านการเกษตร เป้าประสงค์ แก้ไขปัญหาเร่งด่วนที่มีผลต่อการเกษตรเพื่อเพิ่มศักยภาพการหารายได้ ลดรายจ่าย สร้างโอกาสในการประกอบอาชีพอย่างยั่งยืนให้แก่เกษตรกร

แผนยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.2555 – 2559

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรและความยั่งยืนของภาคเกษตร เป้าประสงค์ เกษตรกรมีการทำกิจกรรมที่เสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืน

แนวทางการดำเนินงานตามนโยบายส่งเสริมการเกษตร ปี 2557

ข้อ 1 การบริหารจัดการงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่

ข้อ 1.2 ในพื้นที่ดำเนินการให้มองภาพ “พื้นที่-คน-สินค้า” เข้าด้วยกัน โดยมองทั้งในเชิง Agenda-Based, Function-Based และ Area-Based เพื่อตอบสนองต่อนโยบายและยุทธศาสตร์ในทุกๆระดับ ทั้งระดับรัฐบาล กระทรวง จังหวัด/กลุ่มจังหวัด และระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบาย Zoning และนโยบาย Smart Farmer และมองไปถึงการเชื่อมโยงกับเรื่องตลาด Logistics และอุตสาหกรรมเกษตร ตลอดจนเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

2. หลักการ เหตุผล และแนวคิดโครงการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายปฏิรูปการเกษตรของประเทศไทย (ปี 2556 – 2561) เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศ โดยกำหนดโครงการที่เป็น Flagship Project จำนวน 8 โครงการ เพื่อดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งโครงการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer เป็น 1 ใน 8 โครงการสำคัญ ที่จะต้องดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในด้านการพัฒนาทั้งประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านการเกษตรและประโยชน์เพื่อเกษตรกรที่จะได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

ในปัจจุบันเกษตรกรยังมีผลผลิตคุณภาพต่ำ บางส่วนมีรายได้ต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยของเกษตรกรทั่วประเทศ ส่วนหนึ่งเนื่องจากเกษตรกรขาดความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่และข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด เพื่อประกอบการตัดสินใจสำหรับวางแผนการผลิต ตลอดจนการขาดความรู้ในด้านการรักษาคุณภาพหรือพัฒนาผลผลิตให้เป็นสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน จึงต้องมีการพัฒนาเพื่อให้เกษตรกรไทยเป็น Smart Farmer คือ มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และมีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร

3. วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมและพัฒนา อกม. ให้เป็น Smart Farmer คือ มีรายได้ ไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี และมีความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพ พร้อมทั้ง มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร

4. เป้าหมาย / สถานที่ดำเนินงาน

อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน 75,181 ราย

5. กิจกรรมและวิธีการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ 2556 กรมส่งเสริมการเกษตร ให้จังหวัด/อำเภอ ดำเนินการคัดกรองเกษตรกร/อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) ตามหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของ Smart Farmer และบันทึกผลการคัดกรองลงในระบบฐานข้อมูล Smart Farmer ซึ่งประกอบด้วย Existing Smart Farmer และ Developing Smart Farmer

ความหมาย **Smart Farmer** หมายถึง บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร มีความรอบรู้ในระบบการผลิตด้านการเกษตรแต่ละสาขา มีความสามารถในการวิเคราะห์ เชื่อมโยงและบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด โดยใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ คำนึงถึงคุณภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค สังคมและสิ่งแวดล้อม

ความหมาย **Existing Smart Farmer** หมายถึง เกษตรกรที่เป็น Smart Farmer อยู่แล้ว เนื่องจากผลการคัดกรองสามารถผ่านคุณสมบัติด้านรายได้ที่ไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี และผ่านคุณสมบัติพื้นฐานครบทั้ง 6 ข้อ โดยผ่านตัวบ่งชี้อย่างน้อย 1 ตัวในแต่ละคุณสมบัติ

ความหมาย **Developing Smart Farmer** หมายถึง เกษตรกรที่ยังไม่เป็น Smart Farmer เนื่องจากผลจากการคัดกรองยังไม่สามารถผ่านคุณสมบัติทั้งด้านรายได้ที่ไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี และผ่านคุณสมบัติพื้นฐาน ไม่ครบทั้ง 6 ข้อ ซึ่งเป็นเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายที่ต้องได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆ เพิ่มเติมตามความต้องการของเกษตรกรแต่ละราย

การกำหนดคุณสมบัติทั่วไปของ Smart Farmer

โดยมี 2 คุณสมบัติ คือ คุณสมบัติด้านรายได้ และคุณสมบัติพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

1.คุณสมบัติด้านรายได้

- 1.) มีรายได้รวมทางการเกษตรไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี

2.คุณสมบัติพื้นฐาน

- 1.) มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่

- 1.1) สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือให้คำแนะนำปรึกษาให้กับผู้อื่นได้

- 1.2) สามารถเป็นเกษตรกรต้นแบบหรือจุดเรียนรู้ให้กับผู้อื่นได้

- 2.) มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

- 2.1) สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูล ทั้งจากเจ้าหน้าที่ และผ่านทางระบบสารสนเทศและการสื่อสารอื่นๆ เช่น Internet Mobile Phone Smart Phone เป็นต้น

- 2.2) มีการบันทึกข้อมูลและใช้ข้อมูลมาประกอบการวิเคราะห์วางแผนก่อนเริ่มดำเนินการและบริหารจัดการการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

- 2.3) มีการนำข้อมูลมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาอาชีพของตนเองได้

- 3.) มีการบริหารจัดการการผลิตและการตลาด

- 3.1) มีความสามารถในการบริหารจัดการปัจจัยการผลิต แรงงาน และทุน ฯลฯ

- 3.2) มีความสามารถในการเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดเพื่อให้ขายผลผลิตได้

- 3.3) มีการจัดการของเหลือจากการผลิตที่มีประสิทธิภาพ (Zero Waste management)

- 4.) มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค

- 4.1) มีความรู้และได้รับการอบรมเกี่ยวกับมาตรฐาน GAP GMP เกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นๆ

- 4.2) มีกระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับมาตรฐาน GAP GMP เกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นๆ

- 5.) มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม/สังคม

- 5.1) มีกระบวนการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม (Green Economy)

- 5.2) มีกิจกรรมช่วยเหลือชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่อง

- 6.) มีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร

- 6.1) มีความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพการเกษตร

- 6.2) รักและหวงแหนพื้นที่และอาชีพทางการเกษตรไว้ให้รุ่นต่อไป

- 6.3) มีความสุขและพึงพอใจในการประกอบอาชีพการเกษตร

ความหมาย **Smart Farmer ต้นแบบ** หมายถึง เกษตรกรที่ผ่านการพิจารณาเป็น Existing Smart Farmer แล้วและผ่านคุณสมบัติของ Smart Farmer ต้นแบบในแต่ละสาขา จำนวน 10 สาขาหลัก ได้แก่ ข้าว ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ประมง ปศุสัตว์ เกษตรผสมผสาน Young Smart Farmer และสาขาอื่นๆ มีความโดดเด่นในการทำการเกษตรในสาขานั้นของแต่ละพื้นที่ และสามารถเป็นต้นแบบและเป็นบทเรียนให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ได้

ขั้นตอนการดำเนินงาน ในปี 2557

1. กิจกรรมที่ 1 การขับเคลื่อนงานพัฒนาอาสาสมัครเกษตรกร

ส่วนกลาง ดำเนินการ 3 กิจกรรม

- 1.1) ประชุมคณะอนุกรรมการดำเนินงานอาสาสมัครเกษตรกร
- 1.2) ประชุมคณะกรรมการนโยบายอาสาสมัครเกษตรกร (คน.กษ.)
- 1.3) สัมมนาคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรกร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (อกษ.กษ.)

จังหวัด ดำเนินการ 1 กิจกรรม

1.4) ประชุมภาคีเครือข่ายการพัฒนา อกม. สู่วิถี Smart Farmer จำนวน 2 ครั้ง
บุคคลเป้าหมายจะต้องประกอบด้วย

- คณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรกรจังหวัด
- เกษตรอำเภอ
- หน่วยงานภาคีเครือข่าย

โดยมีกรอบการประชุม ดังนี้

การประชุมครั้งที่ 1 วาระการประชุมที่สำคัญ ต้องประกอบด้วย

- การมอบหมายและวางแผนการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรกรเพื่อเป็นคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรกรตำบล (อกษ.ต) และคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรกรอำเภอ (อกษ.อ) ตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วย การบริหารอาสาสมัครเกษตรกร พ.ศ. 2551

การประชุมครั้งที่ 2 วาระการประชุมที่สำคัญ ต้องประกอบด้วย

- การกำหนดแนวทางการบูรณาการการพัฒนา อกม. และเกษตรกร สู่วิถี Smart Farmer
- การติดตามประเมินผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนงาน Smart farmer

อำเภอ ดำเนินการ 1 กิจกรรม

1.5) การคัดเลือก คณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรกรอำเภอ (อกษ.อ) และ คณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรกรตำบล (อกษ.ต) ตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตรกร พ.ศ.2551

2. กิจกรรมที่ 2 พัฒนาอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) สู่วิชาชีพ Smart Farmer

2.1 พัฒนา Smart Farmer ต้นแบบ

บุคคลเป้าหมาย : อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน 3,850 ราย

ระยะเวลาดำเนินงาน 1 วัน

วิธีการดำเนินงาน

1. คัดเลือกอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน 3,850 ราย

1.1) คัดเลือกจาก อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) ที่เป็น Existing Smart farmer ที่ผ่านคุณสมบัติพื้นฐาน ข้อที่ 1 มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ และต้องผ่านทั้ง 2 ตัวบ่งชี้ คือ

สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือให้คำแนะนำปรึกษาให้กับผู้อื่นได้

สามารถเป็นเกษตรกรต้นแบบหรือจุดเรียนรู้ให้กับผู้อื่น หรือ

1.2) เป็นเกษตรกรดีเด่นสาขาต่าง ๆ ระดับจังหวัด และต้อง

1.3) ต้องขึ้นทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) หรือ เป็นสมาชิกครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร (ทบก.)

2. วางแผน วิเคราะห์ กำหนดกรอบการพัฒนา

3. จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการเป็นวิทยากรเกษตรกร

3.1 อบรม หลักสูตร วิทยากรเกษตรกรในการจัดทำแผนพัฒนาทักษะอาชีพตามหลักเกณฑ์ และคุณสมบัติ Smart Farmer

3.2 คัดเลือก อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) ที่เป็น Smart farmer ต้นแบบ อำเภอละ 1 ราย เพื่อจัดทำทำเนียบประวัติ Smart Farmer ต้นแบบประกอบด้วย ภาพถ่าย ประวัติ และสรุปองค์ความรู้ ความชำนาญในอาชีพ บันทึกลงในระบบฐานข้อมูล Smart Farmer พร้อมทั้งรวบรวมในแบบรายงานที่เป็น เอกสารและไฟล์ข้อมูล

2.2 สัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนพัฒนาอาชีพสู่ความเป็น Smart Farmer

ระยะเวลาการดำเนินงาน จำนวน 3 ครั้ง ๆ ละ 1 วัน

2.2.1) ครั้งที่ 1 การทบทวน วิเคราะห์ ศักยภาพ อกม. ตามผลการคัดกรองและอบรมพัฒนา อาชีพสู่ความเป็น Smart Farmer

บุคคลเป้าหมาย : อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน 75,181 ราย

วิธีการดำเนินงาน

สัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อทบทวนวิเคราะห์ศักยภาพอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) ตาม ผลการคัดกรอง อกม. ในระบบฐานข้อมูล www.doae.go.th/smartfarmer เพื่อเป็นการนำเสนอผลการคัดกรอง ให้ อกม. ทราบถึงจุดอ่อนและจุดแข็ง พร้อมกับจัดอบรมพัฒนาตนเองและทักษะอาชีพสู่ความเป็น Smart farmer ตามคุณสมบัติข้อ 2 มีข้อมูลประกอบกับการตัดสินใจ

2.1 สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลทั้งจากเจ้าหน้าที่และผ่านระบบสารสนเทศและการสื่อสารอื่น ๆ เช่น Internet, Mobile Phone, Smart Phone เป็นต้น

2.2 มีการจัดบันทึกข้อมูลและใช้ข้อมูลมาประกอบการวิเคราะห์วางแผนก่อนเริ่ม ดำเนินการและบริหารจัดการการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

2.3 มีการนำข้อมูลมาใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาอาชีพของตนเองได้
โดยนำเนื้อหาหลักสูตรการจดบันทึกและการจัดฟาร์ม มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับอาชีพของ อกม. เพื่อพัฒนาตนเอง
ให้ผ่านคุณสมบัติข้อที่ 2 ของการเป็น Smart farmer

2.2.2) ครั้งที่ 2 สัมมนาเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์/ศึกษาดูงาน/กิจกรรม
เพื่อจัดทำแผนพัฒนาอาชีพสู่ความเป็น Smart Farmer ตามผลการวิเคราะห์ศักยภาพตนเอง

บุคคลเป้าหมาย : อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน 10,000 ราย

ระยะเวลาดำเนินงาน 2 ครั้ง ๆ ละ 1 วัน

วิธีการดำเนินงาน

1) คัดเลือกจาก อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ที่ผ่านและมีคุณสมบัติ ดังนี้

1.1) อกม. กลุ่ม Developing Smart farmer ที่มีรายได้รวมทางการเกษตรไม่ต่ำกว่า
180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี หรือ

1.2) ผ่านคุณสมบัติ Smart farmer อย่างน้อย 3 คุณสมบัติขึ้นไป

2) จัดกลุ่ม อกม. ที่ไม่ผ่านในแต่ละประเด็นตามคุณสมบัติ Smart Farmer เพื่อเข้ากิจกรรม
ครั้งที่ 2 และ 3 ซึ่งประกอบด้วย

โดยให้ใช้วิทยากรจาก Smart farmer ต้นแบบ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
ระดับและอำเภอ โดยเลือกจังหวัด/อำเภอ เลือกประเด็นหัวข้อการสัมมนาที่เหมาะสมกับ อกม. ตามความต้องการ
และบริบททางสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ในแต่ละพื้นที่ ประกอบด้วย

- การบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด
- ความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค
- ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม
- ความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร

2.2.3) ครั้งที่ 3 สัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และประเมินผลสรุป
กระบวนการพัฒนาอาชีพสู่ Smart Farmer

3) ติดตามและประเมินผลโดยสำนักงานเกษตรจังหวัด

4) สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการประเมิน อกม. และบันทึก

5) สรุปและรายงานผลการดำเนินงานทั้ง 3 ครั้ง ให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

3) กิจกรรมที่ 3 การบริหารจัดการโครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านสู่ความเป็น Smart Farmer

3.1) สัมมนาเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนงาน Smart Farmer โดยประกอบด้วยบุคคลเป้าหมาย
ดังนี้

- เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน Smart Farmer ระดับส่วนกลาง จำนวน 14 คน
- เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน Smart Farmer ระดับเขต จำนวน 9 คน
- เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน Smart Farmer ระดับจังหวัด จำนวน 77 คน

3.2) ระบบฐานข้อมูล Smart farmer

สำนักพัฒนาเกษตรกร ร่วมกับศูนย์สารสนเทศ จะดำเนินการทดสอบแบบสำรวจ แบบประเมิน ในการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูล Smart Farmer ตลอดจนการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบันทึกผลการ คัดกรอง การถอดบทเรียน ตลอดจนการวิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลที่ได้ดำเนินการจัดเก็บและบันทึกลงในระบบ ฐานข้อมูล

3.3) ศึกษาผลการดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการ Smart Farmer จำนวน 9 เขต

ดำเนินการโดย สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตทั้ง 9 เขต

วิธีการศึกษา ประกอบด้วย

1) คำนำ

2) สารบัญ

- สารบัญตาราง

- สารบัญภาพ

3) การตรวจเอกสาร ที่เกี่ยวข้องการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart farmer) จากเอกสารต่าง ๆ เช่น เอกสารวิชาการ ,หรือเอกสารจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือหน่วยงานสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เป็นต้น

4) วิธีการศึกษา

4.1) ตั้งคณะทำงานศึกษาผลการดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการ Smart Farmer

4.2) ตั้งโจทย์การศึกษาผลการดำเนินงานตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

4.3) การเลือกพื้นที่และตัวอย่างประชากร

4.4) การวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ในการดำเนินงานขับเคลื่อน การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง โดยดูทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาเกษตรกร ปราดเปรื่อง ภายใต้บริบทของสภาพสังคม เศรษฐกิจ และทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

4.5 การประยุกต์ใช้ระบบ MRCF ในการขับเคลื่อนงานพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

5) ผลการศึกษา

6) ข้อเสนอแนะ

7) ภาคผนวก ประกอบ รูปภาพ ตาราง และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ส่งรายงานผลการศึกษา ฯ ฉบับสมบูรณ์ให้กรม ฯ ภายในวันที่ 30 กันยายน 2557

3.4) ชุตินทรศการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

สำนักพัฒนาเกษตรกร ดำเนินการจัดทำชุตินทรศการเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การขับเคลื่อนงาน Smart Farmer จำนวน 1 ชุติ งบประมาณ 50,000 บาท

3.5) การติดตามและประเมิน

การติดตามและประเมินผลการดำเนิน สำนักพัฒนาเกษตรกร ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับ ฟังปัญหาและอุปสรรค พร้อมทั้งให้คำแนะนำ ปรีक्षाแก่สำนักพัฒนาการเกษตรเขต หรือ จังหวัด จำนวน 3 ครั้ง งบประมาณ 67,000 บาท

6. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2556			ปี 2557								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
กิจกรรมที่ 1 การขับเคลื่อนงานพัฒนาอาสาสมัครเกษตรกร												
1. ประชุมคณะอนุกรรมการดำเนินงานอาสาสมัครเกษตรกร (กรมฯ)							↔			↔		
2. ประชุมคณะกรรมการนโยบายอาสาสมัครเกษตรกร (กรมฯ)								↔			↔	
3. สัมมนาอาสาสมัครเกษตรกรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมฯ)									↔			
4. ประชุมภาคีเครือข่ายการพัฒนา อกม.สู่ความเป็น Smart Farmer 2 ครั้ง (จังหวัด)							↔					
5. การคัดเลือก อกษ.อ. และ อกษ.ต (อำเภอ)							↔					
กิจกรรมที่ 2 พัฒนา อกม. สู่ความเป็น Smart Farmer												
1. พัฒนา Smart farmer ต้นแบบ : อกม. จำนวน 3,850 ราย							↔					
2. พัฒนา อกม. สู่ความเป็น Smart farmer : อกม.จำนวน 75,181 ราย								↔				
3.พัฒนาอาชีพสู่ความเป็น Smart farmer : อกม. จำนวน 10,000 ราย จำนวน 2 ครั้ง (จังหวัด)								↔				
กิจกรรมที่ 3 การบริหารจัดการโครงการพัฒนา อกม. สู่ความเป็น Smart Farmer												
1.สัมมนาเชิงการขับเคลื่อนงาน Smart Farmer (กรมฯ)							↔					
2.ศึกษาผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนโครงการ Smart farmer จำนวน 9 เขต (เขต)							↔					↔
3.ระบบฐานข้อมูล Smart Farmer (กรมฯ)							↔					↔
4.ชุดนิทรรศการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ (กรมฯ)							↔					
5. การติดตามและประเมินผล								↔		↔		↔

7. ผลผลิต ผลลัพธ์และตัวชี้วัดกระบวนการ

7.1 ผลผลิต

1. อกม. 75,181 ราย มีความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาสู่ความเป็น Smart Farmer และสามารถนำไปปฏิบัติได้
2. อกม. จำนวน 10,000 ราย ได้เพิ่มประสบการณ์และจัดทำแผนพัฒนาอาชีพสู่ความเป็น Smart farmer
3. อกม. 3,850 ราย มีความรู้และทักษะการเป็นวิทยากรเกษตรกร
4. องค์กรความรู้ของ Smart Farmer เป็นตัวอย่างแก่เกษตรกรรายอื่น
5. เกิดเครือข่าย Smart farmer ต้นแบบ

7.2 ผลลัพธ์

อกม. ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา ให้เป็น Smart Farmer คือ มีรายได้ ไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท/ครัวเรือน/ปี และมีความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพ พร้อมทั้ง มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร

7.3 ตัวชี้วัดกระบวนการ

1. อกม. 75,181 ราย ได้รับความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาสู่ความเป็น Smart Farmer และสามารถนำไปปฏิบัติได้
2. อกม. จำนวน 10,000 ราย มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และจัดทำแผนพัฒนาอาชีพสู่ความเป็น Smart farmer
3. อกม. 3,850 ราย เป็นต้นแบบในการเรียนรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้และเป็นจุดเรียนรู้ในการพัฒนาตนเองสู่ความเป็น Smart Farmer ได้
4. เกิดองค์กรความรู้ของ Smart Farmer เป็นตัวอย่างแก่เกษตรกรรายอื่น
5. เครือข่าย Smart farmer ต้นแบบ
6. มีสื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่

8. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

- สำนักพัฒนาเกษตรกร กลุ่มงานพัฒนากลุ่มเกษตรกร
- ผู้ประสานงานโครงการ :

นายประวิช จรดำ ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนากลุ่มเกษตรกร

นายสรรพลสิทธิ์ สิงห์ปี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์ 02 579 3006 /โทรสาร 02 579 3006 / E-mail : Farmdev41@hotmail.com